

ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล

บรรจง พลไชย¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 150 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.00 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในด้านการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาสื่อสารการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน การประเมินผล และประโยชน์ของเนื้อหาวิชา และนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านสถานที่เรียน

ผลของการศึกษานี้สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด

คำสำคัญ : การเรียน; การสอน; การสื่อสารทางการพยาบาล; ความพึงพอใจ; นักศึกษาพยาบาล

หัวเรื่อง : นักศึกษาพยาบาล-การเรียน-ความพอใจ-วิจัย; นักศึกษาพยาบาล-การศึกษา-ความพอใจ-วิจัย;

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม-นักศึกษาพยาบาล-วิจัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Satisfaction of nursing students toward learning-teaching management of Communication in Nursing

Banchong Phonchai¹

Abstract

The purpose of this study were to study the satisfaction of nursing students toward teaching – learning management of communication in nursing. The sample drawn for this survey could be nursing student program level 2 in 2008. The sample groups of 150 were purposively selected. Questionnaires were distributed to 150 students and 138 questionnaires were returned (92.00%). The analysis of data was percentages, means and standard deviations.

The results show that the students agreed at a good level in instruction and content, instructional media, teacher, evaluation and useful of content and the students agreed at a moderate level in classroom.

The results of this study may be taken as baseline data for improving and developing teaching – learning management of communication in nursing.

Keywords: Learning; Teaching; Communication in Nursing; Satisfaction; Nursing students

Subject Headings: Nursing student - -Learning- -Satisfaction- -Research; Nursing students- -Education- -Satisfaction- -Research; Boromrajchonnee College of Nursing, Nakhon Phanom, Nakhon Phanom University- - Nursing students- - Research.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

---

¹Lecturer: Boromrajchonnee College of Nursing, Nakhon Phanom, Nakhon Phanom University

E-mail : banchong@bcnn.ac.th

ความเป็นมา

ในชีวิตประจำวันของคนเราย่อมจะต้องติดต่อกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดเวลา การติดต่อกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยมีจุดประสงค์ที่จะเสนอเรื่องราวต่าง ๆ อันได้แก่ ข่าวสารข้อมูล ความรู้สึนึกคิด ความต้องการ ตลอดจนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับรู้ เรียกว่า การสื่อสาร การสื่อสารมีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งในแง่บุคคลและสังคม ประโยชน์ในแง่บุคคล คือ ทำให้เราสามารถรับรู้ความรู้สึนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การสื่อสารยังทำให้คนเรามีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น เพราะได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการทำงานและการใช้ชีวิตได้ดี ประโยชน์ในแง่สังคมก็คือ การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าไม่หยุดยั้ง หากสังคมมนุษย์ปราศจากการสื่อสารแล้ว ก็ไม่อาจพัฒนาไปได้จนถึงทุกวันนี้ (Laksanasiri, Ch., & Imsamlan, B., 2007)

การสื่อสารในองค์การบริการสุขภาพส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารกับบุคคลหลายประเภท ซึ่งเป็นผู้ให้บริการสุขภาพ และผู้รับบริการ คือ ผู้ป่วยและครอบครัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้บริการ คือ ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล ที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาพยาบาล หรืองานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การรักษาพยาบาลดำเนินไปได้ด้วยดี บุคคลเหล่านี้ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร ทันตแพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ โภชนากร จิตแพทย์

นักกายภาพบำบัด นอกจากนี้ยังติดต่อกับสถาบันหรือบุคคลอื่นๆ ภายนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของการรักษาพยาบาลแก่ผู้มารับบริการสุขภาพ การให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยหนึ่งคนนั้นจะต้องมีระบบการสื่อสารกับบุคลากรต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลหลายฝ่ายด้วยกัน ไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม ซึ่งแต่ละฝ่ายก็มีจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารกับผู้ป่วยเพื่อให้ได้ข้อมูลและวางแผนให้การบริการพยาบาลตามความต้องการและปัญหาของผู้ป่วยอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (Senadisai, S., & Praphaiphanit, W., 2008)

วิชาชีพพยาบาลเป็นเพียงหนึ่งในหลายวิชาชีพที่ต้องอุทิศเวลาส่วนใหญ่ไปในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้คน ซึ่งผู้คนที่พยาบาลต้องติดต่อกันเกี่ยวข้องมีหลายฝ่ายหลายคนในเวลาเดียวกัน เช่น ผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย ประชาชนทั่วไป แพทย์ เภสัชกร นักกายภาพบำบัด นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าหน้าที่ธุรการ รวมทั้งพยาบาลด้วยกันเอง บุคคลที่พยาบาลทำการติดต่อสัมพันธ์ด้วย ส่วนใหญ่มิได้อยู่ในภาวะการณ์อันเป็นปกติสุข หากแต่เป็นภาวะการณ์ที่แวดล้อมด้วยความทุกข์ ความเป็น ความตาย ความเจ็บปวด ความกลัว ความวิตกกังวล ความเครียด ความเรงรีบ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การติดต่อสัมพันธ์กับผู้คนต่างๆ ในวิชาชีพพยาบาลมีรูปแบบและวิธีการที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง (Prapnasak, B., & Chirawatkul, S., 1995)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนมเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยนครพนม มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตพยาบาล เน้นการจัดการเรียนการสอนที่

หลากหลายในสถานการณ์จริงและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสาธารณสุขในชุมชนทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายปฏิรูประบบสุขภาพและระบบสาธารณสุขของประเทศ ที่มุ่งการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เน้นการสร้างเสริมสุขภาพตนเอง ป้องกันการเจ็บป่วย โดยมุ่งสร้างเสริมศักยภาพของบุคคลในการดูแลตนเอง ในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางการพยาบาล มีความรับผิดชอบ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการ การพัฒนางาน มีความสามารถในการเป็นผู้นำและมีความสามารถในการสื่อสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ได้เปิดสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ซึ่งมีลักษณะวิชา เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร การสื่อสารในองค์การ การประชาสัมพันธ์และการนำเสนอ การประยุกต์ความรู้ทางการสื่อสาร ในการพยาบาลกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคนและชุมชนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและสิทธิของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนรายวิชานี้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด จึงดำเนินการวิจัย โดยศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล เพื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการ

จัดการเรียนการสอนให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยทำให้ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 150 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 150 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้อ่านจากเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างข้อคำถาม เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ส่วนที่ 2 เป็นความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่เรียน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการประเมินผล และด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชา แบบสอบถามมีทั้งหมด 60 ข้อ ให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปหาความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ทดสอบคุณภาพแล้วมาพิมพ์เป็นฉบับจริงสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงนักศึกษาในชั้นเรียน พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ได้รับ

แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
  2. ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows
  3. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากข้อ 2 มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (Sisa-at, B., 2002)
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 93.48 และเป็นเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 6.52

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล สรุปได้ ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.78 SD = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Mean = 4.10 SD = 0.76) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน (Mean = 4.08 SD = 0.69) และเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (Mean = 3.95 SD = 0.60) ตามลำดับ

2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.60 SD =

0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าได้ (Mean = 4.02 SD = 0.93) ผู้เรียนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนนอกเวลาเรียนได้ (Mean = 3.95 SD = 0.79) และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย (Mean = 3.76 SD = 0.74) ตามลำดับ ส่วนระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา พอเพียง สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า (Mean = 3.30 SD = 0.73)

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านสถานที่เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.40 SD = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน (Mean = 3.48 SD = 0.69) ห้องเรียนไม่มีเสียงดังจากภายนอกบริเวณ (Mean = 3.43 SD = 0.77) และห้องเรียนมีบรรยากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ (Mean = 3.41 SD = 0.65) ตามลำดับ

2.4 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.80 SD = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู (Mean = 4.10 SD = 0.79) รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และเต็มใจตอบคำถาม (Mean = 3.94 SD = 0.72)

และให้คำปรึกษาด้านการเรียนเป็นอย่างดี (Mean = 3.89 SD = 0.86) ตามลำดับ

2.5 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.79 SD = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม (Mean = 4.10 SD = 0.83) ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา (Mean = 3.84 SD = 0.64) และประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน (Mean = 3.78 SD = 0.72) ตามลำดับ

2.6 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.88 SD = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาในเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Mean = 4.08 SD = 0.66) เทคนิคการสื่อสารเพื่อการเข้าใจปัญหา (Mean = 4.00 SD = 0.83) และการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Mean = 3.99 SD = 0.70) ตามลำดับ

2.7 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.71 SD = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชา (Mean = 3.88 SD = 0.72) ด้าน

อาจารย์ผู้สอน (Mean = 3.80 SD = 0.76) และด้านการประเมินผล (Mean = 3.79 SD = 0.69) ตามลำดับ ส่วนด้านสถานที่เรียน ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.40 SD = 0.78)

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล โดยรวมรายด้าน

ด้าน	Mean	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. กิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา	3.78	0.71	มาก
2. สื่อการเรียนการสอน	3.60	0.74	มาก
3. สถานที่เรียน	3.40	0.78	ปานกลาง
4. อาจารย์ผู้สอน	3.80	0.76	มาก
5. การประเมินผล	3.79	0.69	มาก
6. ประโยชน์ของเนื้อหาวิชา	3.88	0.72	มาก
รวม	3.71	0.73	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำหัวข้อและประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึง

พอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พุฒิวณิชย์ และคณะ (Puttiwanit, N. et al., 2006) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2548 พบว่า วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล พงษ์พัฒนาอำไพ (Pongputtanaumpai, P., 2006) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความต้องการการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) รุ่น 12 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในด้าน เนื้อหาวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและนำไปประกอบวิชาชีพ

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าได้ ผู้เรียนสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนนอกเวลาเรียนได้ และสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิน บุตรดีสุวรรณ (Buddeesuwana,

S., 2003) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐม จูจันทร์ (Chuchan, P., 2008) ที่ได้วิจัยเรื่อง การประเมินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาจุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา โดยนักศึกษาสาธารณสุข ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 พบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะงานวิทยบริการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม เปิดให้บริการนอกเวลาราชการ และมีคอมพิวเตอร์อยู่ที่หอพักนักศึกษา นักศึกษาสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียนได้ สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสม จำนวนสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านสถานที่เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องเรียนอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ห้องเรียนไม่มีเสียงดังจากภายนอกบริเวณ และห้องเรียนมีบรรยากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ

ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิน บุตรดีสุวรรณ (Buddeesuwana, S., 2003) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสถานที่เรียนว่ามีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล กิจไพศาลรัตนา (Kitphaisanrattana, N., 2004) ที่ได้วิจัยเรื่องความพึงพอใจของนิสิต ชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาร้อยละ 59.26 พึงพอใจการเรียนในชั้นเรียนรวมระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ขาดแคลน สังคมมีความต้องการสูง จึงต้องผลิตพยาบาลวิชาชีพมากขึ้น ทำให้จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น ขณะที่ขนาดของห้องเรียนมีขนาดเท่าเดิม นักศึกษาต้องเรียนกันอย่างแออัดในห้องเรียน สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและเต็มใจตอบคำถาม และให้คำปรึกษาด้านการเรียนเป็นอย่างดี ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุจิน บุตรดีสุวรรณ (Buddeesuwana, S., 2003) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนว่ามีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล กิจไพศาลรัตนา (Kitphaisanrattana, N., 2004) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิต ชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะการค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ เรืองสวัสดิ์ (Rueangsawat, S., 2006) ที่ได้วิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning ในรายวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับบทบาทผู้สอน อยู่ในระดับมาก ในข้อ ผู้สอนมีการสนับสนุนด้านเทคนิคทางการเรียนแก่ผู้เรียน ความเอาใจใส่ของผู้สอนต่อข้อสงสัยของผู้เรียน การเตรียมการและวิธีช่วยเหลือผู้เรียนของผู้สอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และผู้สอนช่วยให้ความกระฉับในการค้นหาคำตอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พุฒิวิชัย และคณะ (Puttiwanit, N., et al., 2006) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2548 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในด้าน อาจารย์มีความพร้อมต่อ

การสอน อาจารย์ตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษา ทั้งนี้เพราะอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความ เป็นครู อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีการจัดอาจารย์เข้าสอนตรงตามคุณวุฒิและประสบการณ์ และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอน รวมทั้งอาจารย์เอาใจใส่ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาการเรียนเป็นอย่างดี

5. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา และประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์ (Saichamjuntr, S. 1998) ที่ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (371111) เป็นวิชาบังคับพื้นฐาน พบว่า นิสิตเห็นด้วยกับการวัดและการประเมินผลของอาจารย์ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร พุฒินิธิชัย และคณะ (Puttiwanit, N., et al., 2006) ได้ศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2548 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมากในด้านอาจารย์แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า

ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เกณฑ์การวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสม รูปแบบการประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย ตามแนวทางการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับกิจกรรมผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิต สุวรรณเวลา, ศรีอยสุวรรณ พลสังข์, และกาญจนา ฟ่านเพือก (Suwanwera, S., Phonsang, S., & Phanphueak, K., 2002) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง ประสิทธิภาพการสอนภาคทฤษฎี พบว่าด้านการวัดผลการศึกษา มีการออกข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชา มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของดารารพร คงจา, กมลทิพย์ ตั้งหลักมันคง, และนิทราประยูรศิริศักดิ์ (Kongcha, D., Tanglakman-kong, K. & Prayunsirisak, N., 2003) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในวิชาไทยศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุรธานี ด้านการวัดและประเมินผล ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการออกข้อสอบที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐม จูจันทร์ (Chuchan, P., 2008) ได้ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาจุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา โดยนักศึกษาศาธารณสุข ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและการประเมินผล พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะข้อแบบทดสอบ หรือวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนแต่ละครั้งตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียน

เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดและประเมินผล กำหนดไว้ชัดเจน และการวัดและการประเมินผล ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีเหมาะสม ทั้งนี้เพราะ อาจารย์ผู้สอนได้แจ้งหลักเกณฑ์การให้คะแนน และการประเมินผลให้นักศึกษาทุกคนได้รับทราบ การจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาล ใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สืบค้นความรู้จากห้องสมุด ได้จัดทำกิจกรรม/โครงการ และอาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม

6. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลในด้านประโยชน์ของเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาในเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ เทคนิคการสื่อสารเพื่อการเข้าใจปัญหา และการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์ (Saichamjuntr, S. 1998) ที่ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (371111) เป็นวิชาบังคับพื้นฐาน พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้จากการศึกษา วิชาการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล พงษ์พัฒนาอำไพ (Pongputtanaumpai, P., 2006) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตร

พยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) รุ่น 12 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านหลักสูตรและเนื้อหา อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการนำไปประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ เพราะเนื้อหาในรายวิชาการสื่อสารทางการพยาบาลเน้นทักษะการนำไปใช้ประโยชน์จริง การจัดการเรียนการสอนมีทั้งอธิบายให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการต่าง ๆ แต่ละเรื่องแล้วยังมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติให้เกิดทักษะในเรื่องนั้นมากขึ้น เมื่อนักศึกษาเรียนไปแล้วจึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาวิชามีความทันสมัย ทำให้นักศึกษาคิดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดหาหนังสือ ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา ให้เพียงพอและสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า
2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น ให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา
3. สื่อการเรียนการสอนประเภท โสตทัศนวัสดุ ควรอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ ไม่ชำรุด เสียหาย และควรจัดซื้อเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- Buddeesuwan, S. (2003). A Study of the Opinions of Undergraduate Students Toward Teaching and Learning Management of Information Science Program, Faculty of Informations, Mahasarakham University. **Journal of The Department of Library and Information Science**, 21(3), 60-75. (In Thai)
- Chuchan, P. (2008). Microbiology and Parasitology Teaching and Learning Process Assessment among the First year Public Health Students, Sirinthorn College of Public Health. **Journal of Boromrajonani College of Nursing, Sawanpracharak Nakhonsawan**, 5(3), 11-17. (In Thai)
- Kitphaisanrattana, N. (2004). **The Evaluate first-year students' satisfaction at the Faculty of Political Science of studying Skill in Social Inquiry**. Bangkok: Faculty of Political Science, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Kongcha, D., Tanglakmankong, K., & Prayunsirisak, N. (2003). **Community Base Teaching and Learning in Thai Study Subject at Boromrajonani College of Nursing, Udon Thani**. Udon Thani: Boromrajonani College of Nursing, Udon Thani. (In Thai)
- Laksanasiri, Ch., & Imsamlan, B. (2007). **Pha-sa-thai-kap-kan-sue-san**. 2 edition. Bangkok: P. Press. (In Thai)
- Pongputtanaumpai, P. (2006). **Satisfaction and Need of Students' Learning and Teaching Management of Nursing Science Curriculum (2-Year Continuing Study) for Twelfth Class of Srimahasarakham Nursing College**. Mahasarakham: Srimahasarakham Nursing College. (In Thai)
- Prapnasak, B., & Chirawatkul, S. (1995). **Kan-sue-san-phuea-khun-na-phap-kan-pha-ya-ban**. 4 edition. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Puttiwanit, N., Amphansirattana, A., Dokphong, N., Sisaarch, N., Sarachai, M., & Sarangsing, S. (2006). **The Satisfaction of Instructors and Nursing Students in 2005 from Boromrajonani College of Nursing, Songkhla to Curriculum Administration**. Songkhla: Boromrajonani College of Nursing, Songkhla. (In Thai)
- Rueangsawat, S. (2006). **Effect of E-Learning Instruction in Educational Technology Course on the Learning Achievement of Nursing Student, Boromrajonani College of Nursing, Suratthani**. Suratthani: Boromrajonani College of Nursing, Suratthani. (In Thai)
- Saichamjuntr, S. (1998). Opinions of Kasetsart University Students Towards The Uses of Library Resources (371111) As a Basic Required Course. **T.L.A. Bulletin**, 42(3), 11-17. (In Thai)
- Senadisai, S., & Praphaiphanit, W. (2008). **Kan-pha-ya-ban-phuen-than : naew-khit-lae-kan-pa-ti-bat**. 12 edition. Bangkok: Chut-Thong. (In Thai)
- Sisa-at, B. (2002). **Kan-wi-chai-bueang-ton**. 7 edition. Bangkok: Suwiriyan. (In Thai)
- Suwanwera, S., Phonsang, S., & Phanphueak, K. (2002). **Pra-sit-ti-phap-kan-son-khong-a-chan, Boromrajonani College of Nursing, Tang**. Tang: Boromrajonani College of Nursing, Tang. (In Thai)